คู่มือการปฏิบัติงาน
การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2561
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ฉบับปรับปรุง)

โดย

ส่วนแผนงานและงบประมาณ

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กันยายน 2561

คำนำ

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบการกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยกำหนดให้มีแผนงานบูรณาการเรื่องสำคัญที่สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อใช้แผนงานบูรณาการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จึงได้ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2561 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำคำของบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไป และหากคู่มือฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ส่วนแผนงานและงบประมาณยินดีรับไว้พิจารณาเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

ส่วนแผนงานและงบประมาณ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
กันยายน 2561

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		**ก**
สารบัญ		**ข**
บทที่ 1	**บทนำ**	
	1.1 เหตุผลและความจำเป็นการปรับปรุงคู่มือ	1
	1.2 วัตถุประสงค์	2
	1.3 ขอบเขต	2
	1.4 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2	**ภารกิจ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน และโครงสร้างการบริหารจัดการ จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน**	
	2.1 ภารกิจ	3
	2.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	4
	2.3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4
	2.4 โครงสร้างการบริหารจัดการ	5
	2.5 จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน	7
บทที่ 3	**แนวทางการจัดทำงบประมาณ**	
	3.1 แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี	8
	3.2 แนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	11
บทที่ 4	**เทคนิคในการปฏิบัติงาน**	
	4.1 กลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน	15
	4.2 ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร	17
	4.3 วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	31
บทที่ 5	**ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขและพัฒนางาน**	
	5.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	32
	5.2 แนวทางแก้ไข	33
	5.3 แนวทางพัฒนางาน	35

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ผังแสดงโครงสร้างการบริหารงานของส่วนแผนงานและงบประมาณ	6
ภาพที่ 2	การปฏิบัติงานในขั้นตอนการเตรียมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรงบประมาณ	19
ภาพที่ 3	การปฏิบัติงานในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ	22
ภาพที่ 4	การปฏิบัติในขั้นตอนการชี้แจงงบประมาณต่อรัฐสภา	27
ภาพที่ 5	การปฏิบัติงานในขั้นตอนการดำเนินงานหลังจากรัฐสภาให้ความเห็นชอบ	28
ภาพที่ 6	ประมวลขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ	29
ภาพที่ 7	ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลการทำงาน	31

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	เกณฑ์การให้คะแนนตามผลการปฏิบัติงาน	30

บทที่ 1
ส่วนนำ

1.1 เหตุผลและความจำเป็นในการปรับปรุงคู่มือ

เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบการกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยกำหนดให้มีแผนงานบูรณาการเรื่องสำคัญที่สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อใช้แผนงานบูรณาการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนบูรณาการเป็นกรอบในการดำเนินงานและมีจุดมุ่งหมายให้แผนงานบูรณาการทำหน้าที่เชื่อมโยงภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดร่วมกัน โดยให้หน่วยงานประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงานตัวชี้วัดความสำเร็จ และการจัดทำแผนแม่บทระยะปานกลางและระยะยาวที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวง/หน่วยงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2559 ได้มีมติให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนงานในภารกิจหลักของหน่วยงานระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณตามนโยบายเรื่องสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่มีการดำเนินงานหลายหน่วยงานตั้งแต่2 หน่วยงานขึ้นไป โดยกำหนดเป็นแผนงานบูรณาการ แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของแต่ละหน่วยงานให้มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่มีความเชื่อมโยง สอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่าและไม่ซ้ำซ้อน รวมทั้งให้มีการจัดทำแผนแม่บทระยะปานกลางและระยะยาวที่สอดคล้องกับแผนแม่บทกระทรวง/หน่วยงาน และ 2) เพื่อให้การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักเป็นผู้รับผิดชอบและมีรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้กำกับดูแลติดตามผลการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม มีความชัดเจนของขอบเขต เป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ต่อมาเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบการกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยกำหนดให้มีแผนงานบูรณาการเรื่องสำคัญที่สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อใช้แผนงานบูรณาการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนบูรณาการเป็นกรอบในการดำเนินงาน และมีจุดมุ่งหมายให้แผนงานบูรณาการทำหน้าที่เชื่อมโยงภารกิจและการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดร่วมกัน โดยให้หน่วยงานประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงานตัวชี้วัดความสำเร็จ และการจัดทำแผนแม่บทระยะปานกลางและระยะยาวที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวง/หน่วยงาน การจัดทำคำของบประมาณ

รายจ่ายประจำปี และการจัดทำคำของบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ให้สำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการและประสานหน่วยงานในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ เพื่อจัดทำเอกสารประกอบร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี/งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ก่อนนำเสนอต่อรัฐสภาพิจารณาเป็นลำดับต่อไป

จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำคำของบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะแผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร (เจ้าภาพหลัก) จึงได้มีการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการประสาน วางแผน และปฏิบัติงานของตน ช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ ลดข้อผิดพลาดจากการที่ไม่รู้งาน ที่ครบถ้วนทุกขั้นตอน และลดระยะเวลาในการทำงาน ช่วยให้ทำงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว รวมทั้งช่วยให้การทำงานมีมาตรฐานเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำคำของบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

1.3 ขอบเขต

การปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นี้ เป็นการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

1.4 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เหมาะสำหรับให้เจ้าหน้าที่ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้การประสานงานและการดำเนินงาน เพื่อจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานของตนเองได้ และผู้สนใจทั่วไปเกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทที่ 2
ภารกิจ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน และโครงสร้างการบริหารจัดการ จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน

2.1 ภารกิจ

2.1.1 ภารกิจในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีภารกิจในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะกรอบนโยบายในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์แห่งชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558–2564) นโยบายสำคัญของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีและนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้เป็นแนวทางในการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และวิเคราะห์ กลั่นกรองข้อเสนองบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความเห็นชอบส่งสำนักงบประมาณ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อประกอบการชี้แจงฝ่ายสภานิติบัญญัติ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในวาระที่ 1 – 3 รวมทั้งจัดทำงบประมาณโดยสังเขปของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเผยแพร่ สำหรับส่วนราชการหรือประชาชนผู้สนใจทั่วไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีส่วนราชการรัฐวิสาหกิจและกองทุนในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวม 25 หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณ

2.1.2 ภารกิจในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะกรรมการและเลขานุการร่วม (หน่วยงานเจ้าภาพ) มีภารกิจในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร กำหนดแนวทางในการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร และวิเคราะห์กลั่นกรองข้อเสนองบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความเห็นชอบส่งสำนักงบประมาณ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร เพื่อประกอบการชี้แจงฝ่ายสภานิติบัญญัติ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในวาระที่ 1 – 3 โดยในส่วนของแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้หน่วยงานต่างๆร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัดที่มีความชัดเจน ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล ให้มีการบูรณาการ

ภารกิจและงบประมาณใน 3 มิติ ทั้ง มิติ Agenda มิติ Function และมิติ Area ให้มีการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น พิจารณาจัดทำข้อเสนองบประมาณของแผนงานบูรณาการให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น รวม 7 กระทรวง 28 หน่วยงาน 2 รัฐวิสาหกิจ ได้รับจัดสรรงบประมาณ

2.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ภายใต้ความรับผิดชอบของกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ส่วนแผนงานและงบประมาณ มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะกรอบนโยบายในการจัดทำงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งวิเคราะห์กลั่นกรองงบประมาณประจำปีของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะกรอบนโยบายในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร รวมทั้งวิเคราะห์กลั่นกรองงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น

3) ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำแผนงานและโครงการที่จะขอใช้เงินนอกงบประมาณ ได้แก่ เงินกองทุนเงินกู้ และเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบและหลักเกณฑ์เงื่อนไขของแหล่งเงิน

4) วิเคราะห์ความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและทางการเงินของแผนงานและโครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งประสานในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงานและการใช้เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5) ประสานงานเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานและการปรับปรุงงานด้านแผนงานและงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับหน่วยงานในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ส่วนแผนงานและงบประมาณ มีลักษณะงานที่ปฏิบัติ ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำกรอบแนวทางงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำกรอบแนวทางแผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณแผนบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

3) วางแผนและจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับปฏิทินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้เป็นปฏิทินการทำงานรวมกันได้ตรงตามเวลาที่กำหนด

4) ศึกษา วิเคราะห์ และกลั่นกรองการจัดทำแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะขอใช้เงินงบประมาณแต่ละปี และเงินนอกงบประมาณ ได้แก่ เงินกองทุน เงินกู้ และเงินช่วยเหลือต่างๆ ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบและหลักเกณฑ์เงื่อนไขของแหล่งเงิน

5) ศึกษา วิเคราะห์ และกลั่นกรองงบประมาณประจำปีของส่วนราชการและกองทุนในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6) ศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและทางการเงินของแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

7) จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจงงบประมาณในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร 3 วาระ

8) จัดทำงบประมาณโดยสังเขป

9) ศึกษา วิเคราะห์ การจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนการก่อหนี้ผูกพันรายจ่ายลงทุน งบประมาณสำหรับการฝึกอบรมสัมมนาของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อรวบรวมและจัดทำเป็นรายงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

10) ศึกษา วิเคราะห์ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการเบิกจ่ายงบกลางของส่วนราชการในความรับผิดชอบเพื่อรวบรวมและจัดทำเป็นเอกสารผลการใช้จ่ายงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11) ศึกษา วิเคราะห์ กลั่นกรอง ประมวลผลการดำเนินงานของส่วนราชการในความรับผิดชอบเพื่อสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ผลงานตามนโยบายรัฐบาล ผลการดำเนินงานประจำปี โครงการที่ใช้งบของรัฐจำนวนมากตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เงินกองทุน เงินทุนหมุนเวียน) เพื่อเสนอผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักนายกรัฐมนตรี และเผยแพร่ในเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

12) ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานรวมทั้งพัฒนารูปแบบการติดตามผลการปฏิบัติงานภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การแบ่งกลุ่มตามลักษณะงานที่ปฏิบัติแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแผนงานและงบประมาณด้านอำนวยการและพัฒนาการผลิต กลุ่มแผนงานและงบประมาณบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตและสถาบันเกษตรกร และกลุ่มงานธุรการ

2.4 โครงสร้างการบริหารจัดการ

การทำงานของส่วนแผนงานและงบประมาณ มีการจัดแบ่งกลุ่มการทำงานตามภารกิจของกระทรวงเกษตรฯ โดยในแต่ละกลุ่มจะปฏิบัติงานศึกษา วิเคราะห์ กลั่นกรองงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานที่กลุ่มรับผิดชอบแล้วส่งข้อมูลจากการวิเคราะห์กลั่นกรองดังกล่าว ให้กลุ่มแผนงานและงบประมาณด้านอำนวยการและพัฒนาการผลิต เพื่อประมวลผลเป็นภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ ในส่วนของการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง การพัฒนา

ศักยภาพการผลิตภาคเกษตรของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นในความรับผิดชอบ ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบหน่วยงาน จะประสานการดำเนินงานข้อมูลงบประมาณ รายละเอียดโครงการจากการวิเคราะห์กลั่นกรองดังกล่าว ให้กลุ่มแผนงานและงบประมาณด้านอำนวยการและพัฒนาการผลิตเพื่อรวบรวม และดำเนินการต่อไปตามลำดับขั้นตอน จึงจะเห็นได้ว่าการทำงานในส่วนแผนงานและงบประมาณนั้น นอกจะจากทำงานกันภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มงานแล้วยังมีการทำงานประสานกันระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นด้วย ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผังแสดงโครงสร้างการบริหารงานของส่วนแผนงานและงบประมาณ

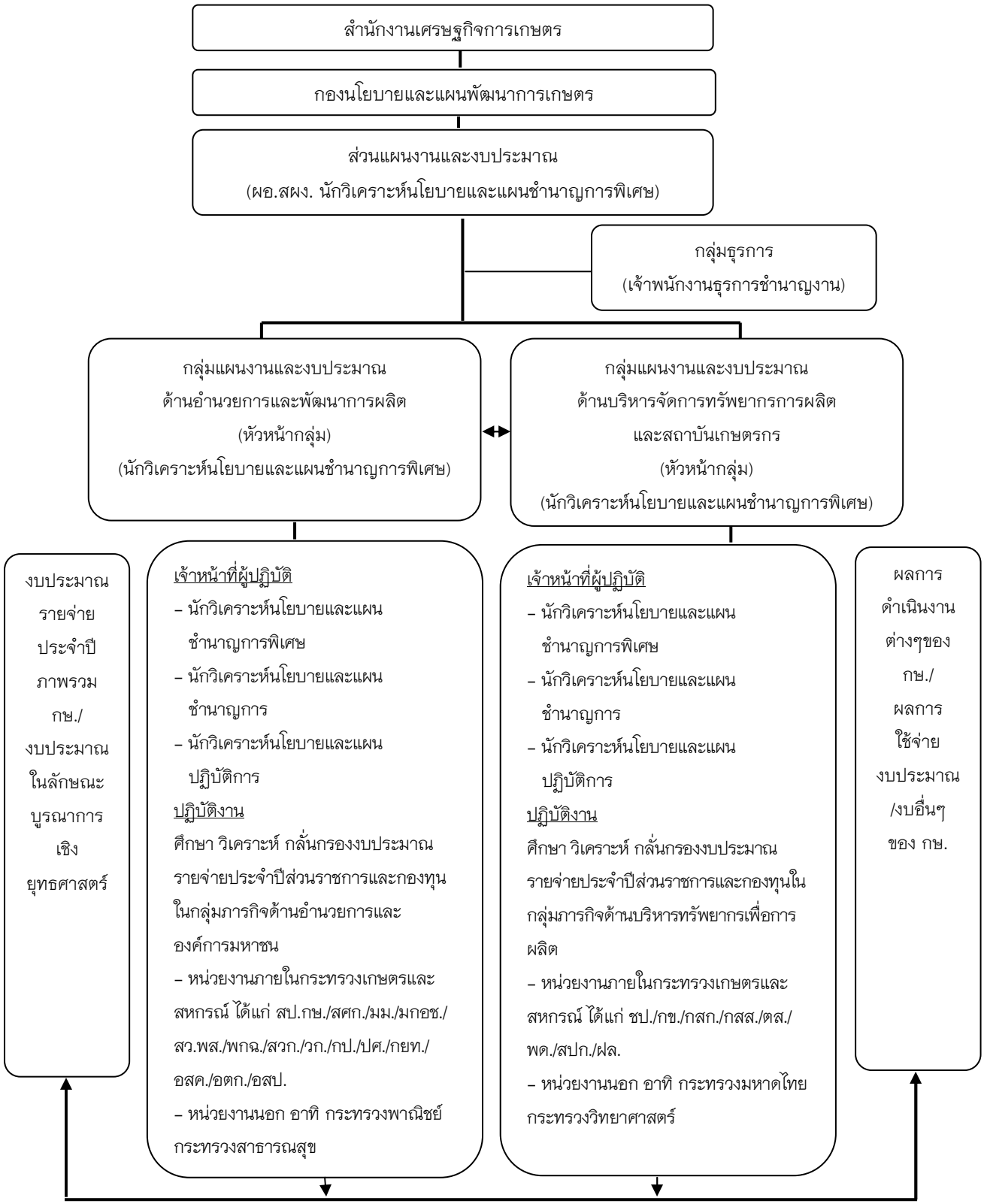

2.5 จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

– การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ได้แก่ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม เสียสละ คำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรี กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เห็นแก่พวกพ้อง

– ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ตรงไปตรงมารับผิดชอบต่อองค์กร มีความพร้อมรับผิดชอบต่อผลงานตนเองและยินดีแก้ไข

– ความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ได้แก่ มีความพร้อมรับการตรวจสอบและพร้อมรับผิดชอบต่อผลการตรวจสอบ มีกลไกการทำงานตามแผนที่โปร่งใส มีวิธีสอบทานได้ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตกฎหมาย ไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ

– มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ได้แก่ ปฏิบัติงานโดยมุ่งผลลัพธ์เป็นหลักและคุ้มค่าทั้งเวลาและทรัพยากรของทางราชการ มีความขยันมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามที่กำหนด เกิดผลดีต่อหน่วยงานและส่วนรวม มีการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจเป้าหมายขององค์กรที่ตรงกัน

– การปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลทั่วไปด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันปราศจากอคติ ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้รับบริการข้อมูลด้วยน้ำใจเมตตา และเอื้อเฟื้อปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ทั่วถึง ประหยัดและถูกต้อง

– ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศ อาทิ เคารพศักดิ์ความเป็นมนุษย์และสิทธิส่วนตัว เคารพกฎหมายของประเทศและกฎเกณฑ์ของสังคม จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์

– การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อาทิ สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาโดยยึดหลักธรรมในการดำรงชีวิต มีความขยันหมั่นเพียร มีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ประหยัด มัธยัสถ์ ประมาณตนเอง

บทที่ 3
แนวทางการจัดทำงบประมาณ

3.1 แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำนักงบประมาณได้กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น สามารถจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณ โดยมีสาระสำคัญและขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงเห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ดำเนินการ ดังนี้

3.1.1.1 การพิจารณาทบทวนเป้าหมายตัวชี้วัด ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ร่วมกับสำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พิจารณาทบทวนและปรับปรุงเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดผลสำเร็จของกระทรวง/หน่วยงาน และแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.1.2 การจัดทำข้อเสนองบประมาณเบื้องต้น (Pre-Ceiling) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ดำเนินการจัดทำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบื้องต้น (Pre-Ceiling) เพื่อให้สำนักงบประมาณใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564) และนโยบายของรัฐบาล โดยจำแนกวงเงินและรายละเอียดงบประมาณออกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

1) งบกลาง
2) งบประมาณรายจ่ายกระทรวง/หน่วยงาน (Function)
3) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda)
4) งบประมาณรายจ่ายพื้นที่ (Area)
5) งบประมาณรายจ่ายบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ

3.1.1.3 การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ให้สอดคล้องกับนโยบายงบประมาณ วงเงิน โครงสร้างงบประมาณ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยให้มีการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดผลสำเร็จ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีความ

ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล ภารกิจของหน่วยงานและแนวทางการจัดทำงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนให้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน ในขั้นตอนการจัดทำคำของบประมาณ โดยพิจารณาถึงความพร้อม ขีดความสามารถในการใช้จ่ายงบประมาณ และความครอบคลุม แหล่งเงิน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสามารถเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ (โดยนำงบประมาณในมิติพื้นที่ไปใช้ประกอบการจัดทำคำของบประมาณ)

3.1.2 ปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

เป็นการกำหนดแผนและขั้นตอนการปฏิบัติงานในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการดำเนินงาน โดยมีสาระและขั้นตอนที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

3.1.2.1 กระบวนการทบทวนงบประมาณ มีขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

3.1.2.1.1 วันอังคารที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.1.2 วันอังคารที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรี รับทราบการพิจารณาทบทวนเป้าหมาย ตัวชี้วัด ผลผลิต/โครงการ และกิจกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของกระทรวง/หน่วยงานและมอบหมายรองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีเจ้าสังกัด พิจารณาทบทวนเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของกระทรวง/หน่วยงานและแผนงานบูรณาการ เพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.1.3 วันพุธที่ 12 – วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2559 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น พิจารณาทบทวนและปรับปรุงเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดผลสำเร็จของกระทรวงและหน่วยงาน ส่งสำนักงบประมาณ

3.1.2.1.4 วันอังคารที่ 18–วันพุธที่ 19 ตุลาคม 2559 หน่วยงานเจ้าภาพหลักแผนงานบูรณาการ สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น พิจารณาทบทวน/ปรับปรุง เป้าหมาย กิจกรรม และตัวชี้วัดผลสำเร็จ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของแผนงานบูรณาการ

3.1.2.1.5 วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2559 หน่วยงานเจ้าภาพหลักแผนงานบูรณาการรวบรวมผลการพิจารณาทบทวน ส่งสำนักงบประมาณ

3.1.2.1.6 ตุลาคม–พฤศจิกายน 2559 สำนักงบประมาณร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น พิจารณาทบทวน/ปรับปรุงฐานข้อมูลประมาณการรายรับและรายจ่ายล่วงหน้า ระยะปานกลางและระยะยาว และโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์

3.1.2.1.7 ตุลาคม 2559 – มกราคม 2560 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และรายงานการวิเคราะห์

ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (PART) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ส่งสำนักงบประมาณ

3.1.2.2 กระบวนการวางแผนงบประมาณ มีขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

3.1.2.2.1 วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2559 นายกรัฐมนตรีมอบนโยบายในการจัดทำแผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดผลสำเร็จ แนวทางการดำเนินงาน ผลผลิต/โครงการ และกิจกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.2.2 วันพุธที่ 12 ตุลาคม – วันศุกร์ที่ 11 พฤศจิกายน 2559 สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกันพิจารณาและจัดทำข้อเสนอเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – 2564) นโยบายของรัฐบาล และแนวทางการจัดทำงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.2.2.3 วันอังคารที่ 15 พฤศจิกายน 2559 คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.2.4 วันพุธที่ 16 – วันพุธที่ 23 พฤศจิกายน 2559 นายกรัฐมนตรีมอบนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.2.5 วันพุธที่ 12 ตุลาคม 2559 – วันพุธที่ 11 มกราคม 2560 จัดทำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบื้องต้น (Pre-Ceiling)

1) รองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดมอบนโยบายให้กระทรวง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบื้องต้น (Pre-Ceiling) ในวันพุธที่ 12 – ศุกร์ที่ 14 ตุลาคม 2559

2) ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบื้องต้น (Pre-Ceiling) ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – 2564) นโยบายของรัฐบาล และแนวทางการจัดทำงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสนอรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และส่งสำนักงบประมาณ ภายในวันอังคารที่ 6 ธันวาคม 2559

3) สำนักงบประมาณพิจารณาข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (Pre-Ceiling) เสนอนายกรัฐมนตรีรับทราบ ในวันพุธที่ 11 มกราคม 2560 ทั้งนี้ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบื้องต้น (Pre-Ceiling) มาประกอบการจัดทำรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.2.6 วันพุธที่ 12 ตุลาคม 2559 – วันศุกร์ที่ 20 มกราคม 2560 กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย ร่วมกันพิจารณาประมาณการรายได้ กำหนดนโยบายและวงเงินงบประมาณรายจ่ายและโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.2.7 วันอังคารที่ 24 มกราคม 2560 คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบนโยบายงบประมาณ วงเงิน โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.3 กระบวนการจัดทำงบประมาณ มีขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

3.1.2.3.1 วันพุธที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ส่งคำของบประมาณรายจ่ายและประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.3.2 วันอังคารที่ 11 เมษายน 2560 คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พร้อมหลักเกณฑ์การปรับปรุงงบประมาณฯ

3.1.2.3.3 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม 2560 คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.1.2.3.4 วันอังคารที่ 23 พฤษภาคม 2560 คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และเอกสารประกอบงบประมาณเพื่อนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

3.1.2.4 กระบวนการอนุมัติงบประมาณ มีขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

3.1.2.4.1 วันพฤหัสบดีที่ 1 มิถุนายน 2560 (โดยประมาณ) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 วาระที่ 1

3.1.2.4.2 วันพฤหัสบดีที่ 31 สิงหาคม 2560 (โดยประมาณ) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 วาระที่ 2 – 3

3.1.2.4.3 วันศุกร์ที่ 7 กันยายน 2560 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ขึ้นทูลเกล้าฯถวาย เพื่อประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

3.2 แนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.2.1 ให้หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัดที่มีความชัดเจน เป็นมาตรฐานสากล รวมทั้งจัดทำแผนแม่บทระยะปานกลางและระยะยาว ข้อเสนอโครงการ กิจกรรม แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล

3.2.2 ให้มีการบูรณาการภารกิจและงบประมาณใน 3 มิติ โดยมิติยุทธศาสตร์ (Agenda) และมิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) จะต้องบูรณาการร่วมกับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นในมิติพื้นที่ (Area) เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

3.2.3 ให้มีการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการ รวมทั้งบูรณาการการทำงานในทุกมิติ ทั้งในระดับพื้นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนงานบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

3.2.4 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นพิจารณาจัดทำข้อเสนองบประมาณของแผนงานบูรณาการให้สอดคล้องกับแผนแม่บท อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานโดยให้มีการบูรณาการภารกิจและงบประมาณของหน่วยงานภายในกระทรวงเดียวกันหรือระหว่างกระทรวงเพื่อลดความซ้ำซ้อน ประหยัดและมีความคุ้มค่า

3.2.5 กำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 28 แผนงานบูรณาการ ประกอบด้วย แผนงานบูรณาการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 25 แผนงาน และแผนงานบูรณาการที่กำหนดเพิ่มเติมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำนวน 3 แผนงาน

3.2.6 การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เห็นสมควรมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีคณะกรรมการฯ จำนวนทั้งสิ้น 6 คณะ (จำนวน 15 ชุดย่อย/ 28 แผนงาน) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

3.2.6.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

(1) ประธานคณะกรรมการ : รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแล
หน่วยงานเจ้าภาพ/รองนายกรัฐมนตรี
ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(2) รองประธานคณะกรรมการ : รัฐมนตรีที่กำกับดูแลหน่วยงานเจ้าภาพ

(3) กรรมการ : ปลัดกระทรวงของหน่วยงานเจ้าภาพ และ
ปลัดกระทรวงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(4) กรรมการและเลขานุการร่วม :

(4.1) ผู้แทนหน่วยงานเจ้าภาพ

(4.2) ผู้แทนสำนักงบประมาณ

(4.3) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4.4) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

(4.5) ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

3.2.6.2 คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขอบเขตภารกิจ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัด หน่วยงานเจ้าภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการจัดทำงบประมาณ

ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ให้ครอบคลุม ครบถ้วน เพื่อให้การบูรณาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด

(2) กำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนบูรณาการ ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและถูกต้อง ปราศจากการทุจริตรวมทั้งบูรณาการการทำงานในทุกมิติ ทั้งในระดับพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งแต่งบประมาณ พ.ศ. 2560

(3) ประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมและงบประมาณที่เหมาะสมที่จะดำเนินการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และแผนแม่บทส่งคณะกรรมการ

(4) พิจารณากลั่นกรองข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย

(5) จัดทำข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พร้อมจัดทำแผนแม่บทระยะปานกลางและระยะยาว แผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งสำนักงบประมาณ

(6) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานในการปฏิบัติงาน และเชิญส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นมาชี้แจงให้ข้อมูลรายละเอียด ข้อคิดเห็นได้ตามความจำเป็น

(7) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผนบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

(8) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงมีการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 337/2560 เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2560

3.2.7 ปฏิทินการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สรุปได้ดังนี้

3.2.7.1 วันที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

3.2.7.2 วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2559 นายกรัฐมนตรี มอบนโยบายการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.2.7.3 วันที่ 21 – 22 ตุลาคม 2559 สำนักงบประมาณ สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงาน

เจ้าภาพหลักของแผนบูรณาการ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

3.2.7.4 วันที่ 25 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.2.7.5 วันที่ 27 ตุลาคม – 6 ธันวาคม 2559 คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ส่งสำนักงบประมาณ

3.2.7.6 วันที่ 7 ธันวาคม 2559 – 11 มกราคม 2560 สำนักงบประมาณ พิจารณาข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และสรุปภาพรวมข้อเสนอเบื้องต้นการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ

3.2.7.7 วันที่ 12 มกราคม 2560 สำนักงบประมาณ แจ้งกระทรวง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เพื่อนำไปประกอบการจัดทำรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

บทที่ 4
เทคนิคในการปฏิบัติงาน

4.1 กลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร มีกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การจัดทำงบประมาณเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

4.1.1 การเตรียมจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร โดย

1) เข้าร่วมหารือกับหน่วยงานกลาง เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในระยะที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลภาพรวมประกอบในการพิจารณาทบทวนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในระยะที่ผ่านมาร่วมกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นการดำเนินการเชิงรุกในส่วนการเตรียมการสำหรับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

2) จัดประชุม/ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) จัดทัศนะศึกษา/งานสังสรรค์ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความคุ้นเคย สนิทสนม เกิดความเป็นกันเองในการติดต่อประสานงาน

4.1.2 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

1) อาศัยการประชุมผู้บริหารระดับสูง เป็นกลไกการประชุมผู้บริการระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อสะดวกรวดเร็วในการประสานงานกับผู้บริหารระดับสูง จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในทุกระดับ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน

2) ใช้กลไกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการจัดงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 คณะที่ 4.4 เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นๆ จัดทำคำของบประมาณในลักษณะบูรณาการการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ปี 2561 ส่งให้หน่วยงานเจ้าภาพหลัก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) เพื่อประมวลผล วิเคราะห์ รายละเอียดกรอบคำของบประมาณฯ ส่งให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาการจัดงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 คณะที่

4.4 เพื่อพิจารณากรอบข้อเสนองบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ ต่อไป (เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2560 มีการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 337/2560)

3) ร่วมกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงบประมาณ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประสานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ล่วงหน้าก่อนเริ่มกำหนดการตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจ หรือแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่าง เพื่อให้การจัดทำงบประมาณ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทันตามกำหนดเวลา

4.1.3 การเตรียมชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อรัฐสภา

ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันสรุปประเด็นความเห็นและข้อสังเกตของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในระยะที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งแผนการดำเนินงานสำคัญตามที่ได้จัดทำไว้ในคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำประเด็นคำตอบให้พร้อมสำหรับการชี้แจงต่อรัฐสภาในทุกวาระ โดยเฉพาะในชั้นกรรมาธิการและอนุกรรมาธิการงบประมาณต่างๆ เข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเพื่อให้การชี้แจงของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.1.4 การดำเนินงานเมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณ

4.1.4.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี

1) จัดทำหนังสืองบประมาณโดยสังเขปและแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการติดตามการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ

2) ติดตามผลการดำเนินงาน ร่วมรับฟังการรายงานผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปีต่อไป

3) การประชุมหารือระหว่างผู้อำนวยการสำนัก/กอง หัวหน้าส่วน/ฝ่ายแผนงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นระยะ ตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันทำความเข้าใจในการจัดทำแผนและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค หากหน่วยงานใดประสบปัญหาไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

4) นำส่งสรุปข้อมูลความเห็น/ข้อสังเกตของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเสนอผู้บริหารระดับสูง เพื่อทราบและมอบหมายหน่วยงานในสังกัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณหรือข้อมูลประกอบการชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อไป

4.1.4.2 งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

1) หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

2) การใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือระเบียบการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

3) ให้หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณรายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อหน่วยงานเจ้าภาพ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) และสำนักงานงบประมาณเป็นรายไตรมาส ภายใน 15 วันนับแต่สิ้นไตรมาส

4) หน่วยงานเจ้าภาพ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) รวบรวมและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการเป็นรายไตรมาส และจัดทำสรุปผลรายงานประจำปีภายใน 30 วันนับแต่วันสิ้นงบประมาณ พร้อมทั้งรายงานปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข เพื่อเสนอรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี และแจ้งสำนักงบประมาณทราบ เพื่อสำนักงบประมาณจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป และรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

5) ในกรณีที่หน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของโครงการ กิจกรรม หรือรายการ ที่ไม่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ กิจกรรม หรือรายการของแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่มิใช่รายการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณในแผนบูรณาการ โดยไม่เพิ่มวงเงินงบประมาณรายจ่าย สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

6) การโอนงบประมาณจะต้องไม่เป็นการโอนงบประมาณข้ามหน่วยงาน และห้ามโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการในแผนงานบูรณาการใดๆ ไปดำเนินการในแผนงานบูรณาการอื่นหรือแผนงานอื่น

4.2 ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งนำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพสูงสุด ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร มีวิธีปฏิบัติงานใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 การเตรียมจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

หลังจากที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการเตรียมการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว จะดำเนินการโดย

1) ทบทวนเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต กิจกรรมและตัวชี้วัดผลสำเร็จ โดยจัดประชุมหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดการทบทวนเป้าหมายการให้บริการและตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยงานสำหรับใช้ในปีงบประมาณที่จะถึง และในแต่ละยุทธ์ศาสตร์ ซึ่งเป้าหมายตัวชี้วัดที่ร่วมกันกำหนดต้องมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถวัดผลและปฏิบัติได้ โดยการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และนำเสนอผู้บริหารระดับสูง

2) ประสานและรวบรวมผลการปรับปรุงฐานข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรของหน่วยงานในสังกัด/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเป็นภาพรวมส่งให้สำนักงบประมาณ โดยรวบรวมข้อมูลในการจัดทำกรอบประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะ 3 – 5 ปี ซึ่งจะแสดงภาพรวมของภาระงบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายใต้การดำเนินงานตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการในปัจจุบัน และรายจ่ายขั้นต่ำที่จำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้ตามสิทธิและข้อกำหนดตามกฎหมาย ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากร ค่าเช่าทรัพย์สิน อาทิ ค่าเช่าที่ดิน ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะทำให้สำนักงบประมาณทราบในเบื้องต้นว่า มีวงเงินงบประมาณที่จำเป็นมากน้อยเพียงใด โดยที่ยังไม่รวมงบประมาณของงานตามภาระหน้าที่ที่จะดำเนินการ

3) จัดทำร่างกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และร่างกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

4) จัดประชุมหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาร่างกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และร่างกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ นำไปปรับปรุงในการจัดทำงบประมาณตามข้อคิดเห็น/ข้อสังเกตของที่ประชุม

5) เสนอร่างกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และร่างกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ที่ปรับปรุงแล้วตามข้อ 4) นำเสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบก่อนส่งสำนักงบประมาณ และจัดส่งกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ นำใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปในแนวเดียวกันต่อไป

ภาพที่ 2 การปฏิบัติงานในขั้นตอนการเตรียมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

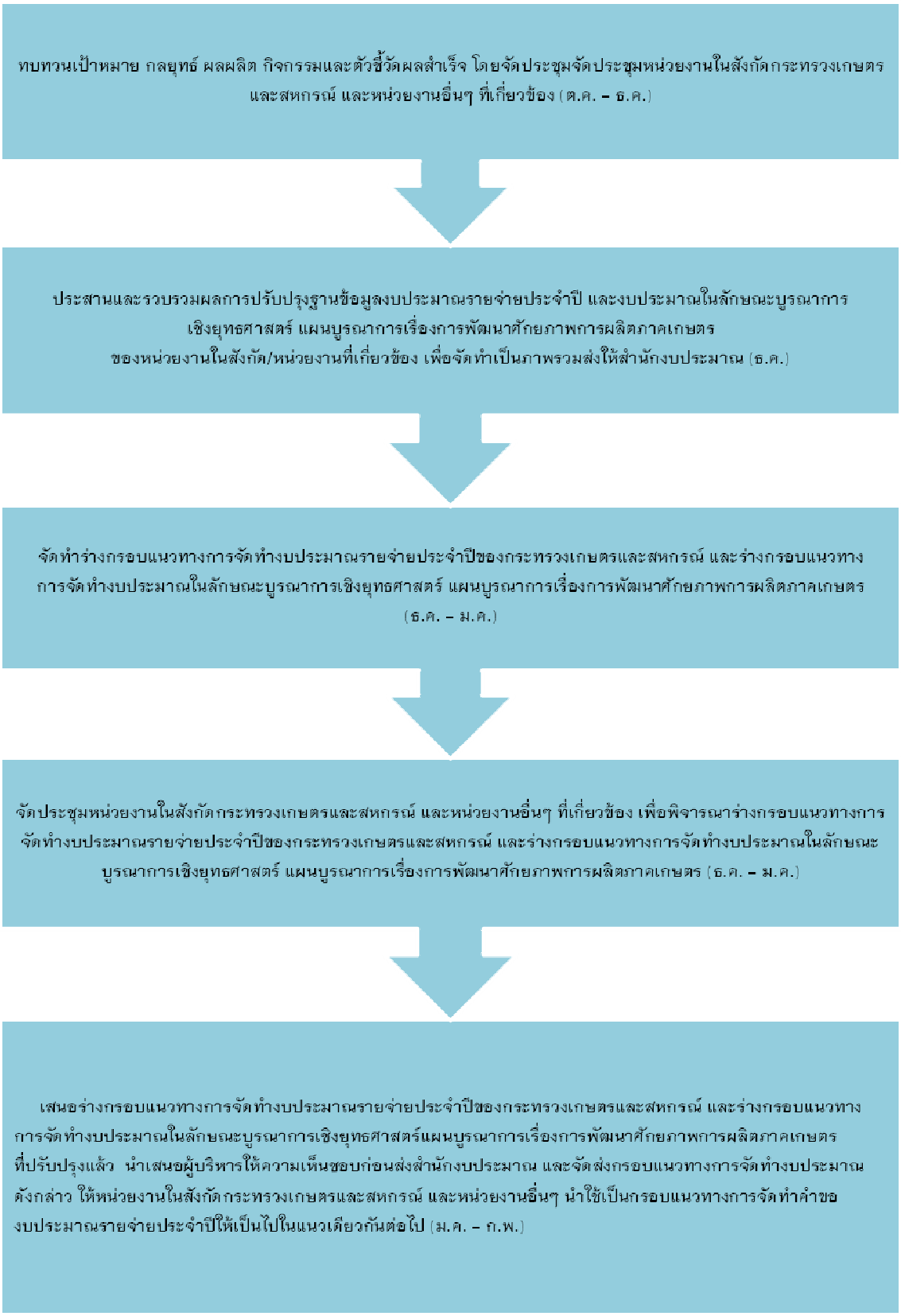

4.2.2 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

1) ทำหนังสือถึงหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร และจัดส่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

2) ประสาน และพิจารณาคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ช่วงระยะเวลาต่อจากขั้นตอนที่ 1 ขึ้นขั้นตอนที่ 2 มีการปฏิบัติงานพร้อมกันหลายเรื่อง อาทิ ประสาน พิจารณาวิเคราะห์ กลั่นกรองคำขอตั้งงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน โดยพิจารณาความพร้อมและความเป็นไปได้ของโครงการ ขีดความสามารถในการดำเนินงานโครงการของหน่วยงานในแต่ละปี ความสอดคล้องกับภารกิจและผลผลิต ตลอดจนกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณในปีที่ผ่านมา และหน่วยงานจะบันทึกข้อมูลรายละเอียดการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในระบบ E – budgeting ของตนเอง เมื่อดำเนินการในข้อมูลของตนเองเรียบร้อย ก่อนเชื่อมโยงข้อมูลจากระดับผู้ปฏิบัติถึงระดับผู้บริหารระดับสูงฯ ต้องผ่านสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ถือรหัสผ่านเชื่อมโยงรายละเอียดข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากระดับผู้ปฏิบัติถึงระดับผู้บริหารระดับสูงฯ เพื่อให้ผู้บริหารฯ สามารถปิดดูข้อมูลจากระดับปฏิบัติได้ ก่อนจะส่งต่อไปยังสำนักงบประมาณ ทั้งนี้หากหน่วยงานใดบันทึกข้อมูลผิดหรือไม่ดำเนินการตามขั้นตอนของระบบ E – budgeting จะทำให้หน่วยงานนั้นไม่สามารถดำเนินการใดๆ ต่อไปได้

กรณีการวิเคราะห์ กลั่นกรองคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานใดมีข้อควรปรับปรุง/แก้ไข ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรจะประสานให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุง/แก้ไขเพื่อให้มีโอกาสมากที่สุดในการได้รับการจัดสรรงบประมาณ พร้อมกันนี้หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องดำเนินการตามที่สำนักงบประมาณกำหนดด้วย เช่น กรณีหน่วยงานดำเนินการผิดพลาดในการบันทึกข้อมูลเข้าระบบ E – budgeting หากต้องการแก้ไขการบันทึกข้อมูลในระบบ จะต้องให้ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรดำเนินการถอน Release นำส่งข้อมูลก่อน หน่วยงานจึงจะดำเนินการแก้ไขข้อมูลได้ และให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามข้อมูลที่ส่งให้ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

ช่วงนี้ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรเป็นทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำข้อมูลให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การบันทึกข้อมูลในระบบ E – budgeting ของสำนักงบประมาณ

3) จัดทำสรุปคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรของหน่วยงานในสังกัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณา

4) ประสานและประมวลคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับปรับปรุงแล้ว นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณา และส่งสำนักประมาณต่อไป

งานตามข้อ 3) – 4) ส่วนแผนงานและงบประมาณดำเนินการประมวลคำของบประมาณฯ ให้ออกมาในหลายรูปแบบเพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณาของผู้บริหารระดับสูง ก่อนจะส่งสำนักงบประมาณ อาทิ จำแนกออกเป็นรายหน่วยงาน รายงบรายจ่าย เช่น งบบุคลากร (อาทิ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนพนักงานราชการ) งบดำเนินงาน (ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค) งบลงทุน (อาทิ ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง) งบเงินอุดหนุน (อาทิ รายจ่ายกำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ) งบรายจ่ายอื่น (รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภท งบรายจ่ายใด หรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้ในงบรายจ่ายนี้) จำแนกเป็นแผนงาน/โครงการสำคัญ หรือรายโครงการบูรณาการ ซึ่งข้อมูลนี้จะมีการจัดแสดงเป้าหมายงบประมาณ และร้อยละเพิ่ม – ลด เปรียบเทียบกับปีงบประมาณที่ผ่าน เป็นต้น

ข้อมูลเหล่านี้จะทำให้เห็นภาพของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ในแต่ละแผนงาน/โครงการได้ชัดเจนว่า มีการของบประมาณเน้นหนักหรือให้ความสำคัญในแผนงาน/โครงการใด มากน้อยเพียงใดเพื่อความสะดวกรวดเร็วสำหรับผู้บริหารระดับสูงให้มีการพิจารณาตัดสินใจปรับ – ลดวงเงินงบประมาณ ซึ่งที่ผ่านมาส่วนใหญ่ที่ประชุมฯ กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณไว้ก่อนแล้ว หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะปรับปรุงคำขอให้อยู่ในกรอบ ก่อนที่จะจัดส่งให้ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร เพื่อนำเสนอผู้บริหารระดับสูง และสำนักงบประมาณ ต่อไป

5) เมื่อได้รับแจ้งวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรที่ได้รับจัดสรรตามมติคณะรัฐมนตรีจากสำนักงบประมาณแล้ว ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร จะรีบดำเนินการประสานแจ้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินการพิจารณาปรับปรุงและจัดทำรายละเอียดวงเงินงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรรส่งให้ ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

6) จัดทำสรุปการปรับปรุงรายละเอียดวงเงิน เป้าหมายแผนงาน/โครงการ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอรัฐมนตรีว่าการฯ พิจารณา และจัดประชุมหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณารายละเอียดการปรับปรุงงบประมาณ

7) ประสานและประมวลการปรับปรุงรายละเอียดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับจัดสรรงบประมาณและได้ปรับปรุงแล้วมติที่ประชุม

8) เสนอผู้บริหารระดับสูง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และจัดส่งสำนักงบประมาณก่อนเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ต่อไป

ภาพที่ 3 การปฏิบัติงานในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ

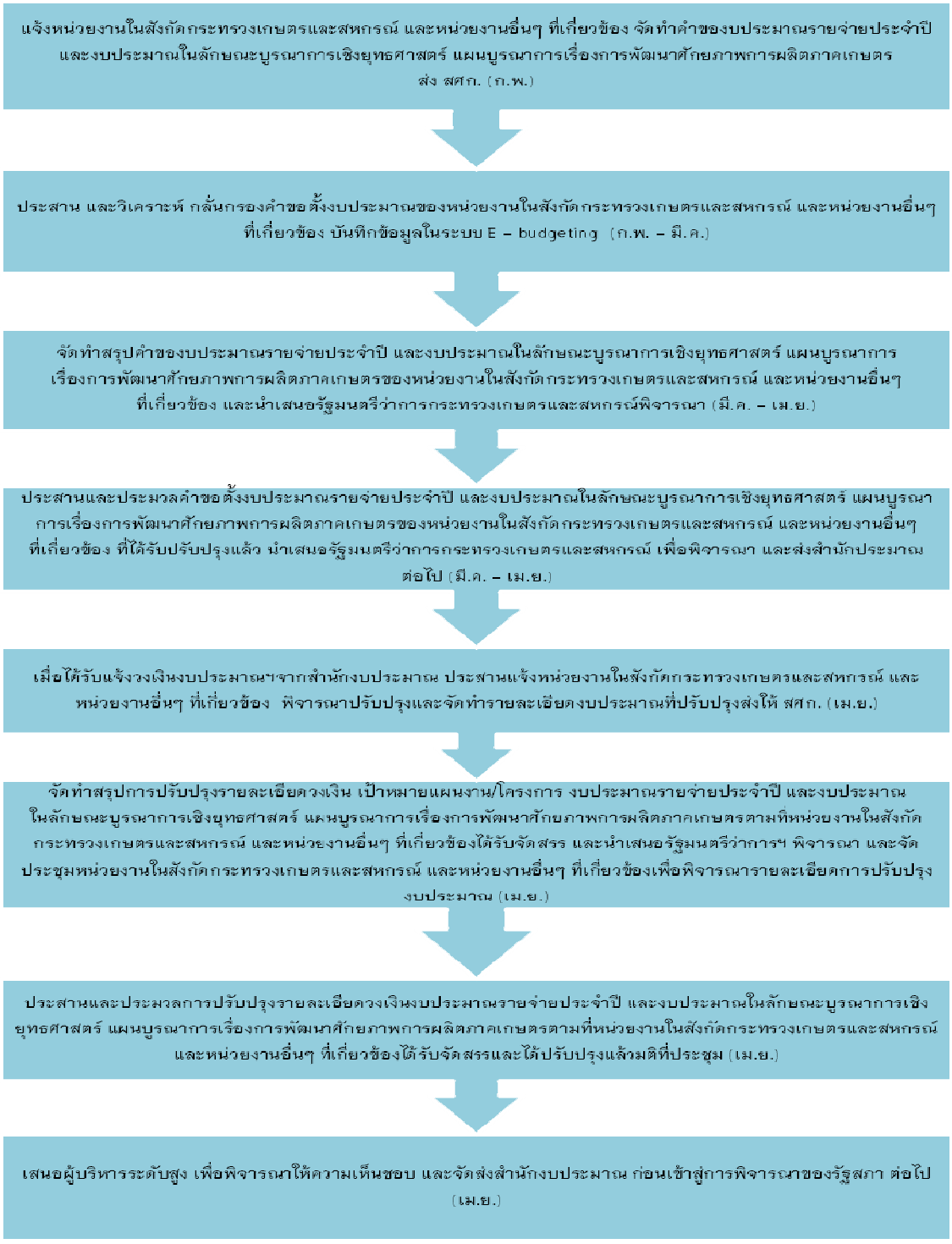

4.3 การชี้แจงงบประมาณต่อรัฐสภา

1) ประสานและ/จัดประชุมหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับจัดสรรงบประมาณ เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับชี้แจงงบประมาณต่อรัฐสภา โดยประมวลสรุปประเด็นข้อคิดเห็นข้อสังเกตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งแผนการดำเนินงานที่สำคัญตามที่ได้มีการจัดทำคำของบประมาณ เพื่อให้หน่วยงาน จัดทำประเด็นคำตอบให้พร้อมสำหรับการชี้แจงต่อสภาฯ รวมทั้งทำความเข้าใจแนวทางชี้แจงในแต่ละวาระ โดยเฉพาะในคณะกรรมาธิการฯ และอนุกรรมาธิการงบประมาณคณะต่างๆ เข้าใจเหตุผลและความจำเป็นที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ

เนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานในสังกัดจำนวนมาก และมีการดำเนินการโครงการร่วมกันหลายโครงการ ประกอบเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักแผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องทำเอกสารเพื่อเตรียมชี้แจงต่อสภาและวุฒิสภาให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน ซึ่งส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ต้องนำข้อมูลแต่ละหน่วยงานมาวิเคราะห์ พิจารณาและประมวลเป็นภาพรวม หากไม่สามารถปฏิบัติการได้จะเชิญประชุมเพื่อหาข้อสรุปเสนอผู้บริหาร ต่อไป

2) จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจงงบประมาณ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาตามวาระที่กำหนดในปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี คือ

<u>วาระที่ 1</u> ชั้นรับหลักการ จะมีการดำเนินการ

(1) จัดทำเอกสารภาพรวม ประกอบการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิต อาทิ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณที่ผ่านมา แผนงานสำคัญที่จะดำเนินงานตามคำของบประมาณ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข เป็นต้น

(2) ประมวลประเด็นอภิปราย/คำถาม/ข้อสังเกตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ให้ไว้ในปีที่ผ่านมา และประเด็นอภิปราย/คำถามที่คาดว่าจะถูกซักถาม

(3) ระหว่างอภิปรายตามวาระ จะดำเนินการจดประเด็นอภิปราย/คำถาม/ข้อสังเกตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำประเด็นคำตอบ

งานตามข้อ (1) – (3) เป็นงานที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบอีกขั้นตอนหนึ่ง โดยส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรจะจัดเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานประจำรัฐสภาตลอดระยะเวลาการอภิปราย ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อาทิ เจ้าหน้าที่จดประเด็น เจ้าหน้าที่ประสานงานและกลั่นกรองคำถาม เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานที่ได้ จะพิจารณากลั่นกรองจัดนำเสนอข้อมูลตามลำดับชั้นต่อไปถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การปฏิบัติงานเริ่มจากเมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งคำถาม/ข้ออภิปรายหรือข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับงาน/งบประมาณ เจ้าหน้าที่จะจดประเด็นคำถาม/ข้ออภิปราย/ข้อสังเกตส่งให้เจ้าหน้าที่ประสานงานพิจารณาความชัดเจนของประเด็นคำถาม เพื่อส่งต่อให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เมื่อบันทึกข้อมูลแล้ว เจ้าหน้าที่ประสานงานจะนำประเด็นคำถามนั้น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จัดทำประเด็นคำตอบ และเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลสำหรับเตรียมความพร้อมในการตอบ/ชี้แจงให้รัฐมนตรีช่วยว่าการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประเด็นคำถามหรือข้ออภิปรายส่วนใหญ่เป็นเรื่องการจัดสร้างแหล่งน้ำชลประทานที่มีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ภาคกลางมากกว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาปุ๋ยราคาแพง/ปุ๋ยปลอม ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เป็นต้น

3) เมื่อสิ้นสุดการอภิปรายวาระที่ 1 ดำเนินการสรุปประเด็นอภิปราย/คำถาม/ข้อสังเกต สรุปเสนอผู้บริหารระดับสูงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทราบและมอบหมายหน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมในการตอบชี้แจงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระต่อไป

งานนี้เป็นการรวบรวม/ประมวลคำถาม/ข้ออภิปราย/ข้อสังเกตที่ได้จากขั้นตอนตามข้อ (3) มาจัดทำเป็นเอกสาร โดยเนื้อหาประกอบด้วยการประมวลภาพรวมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้อภิปรายเกี่ยวกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งหมด จำแนกประเด็นคำถาม/ข้ออภิปราย/ข้อสังเกตออกเป็นหัวข้อต่างๆ อาทิ การสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำชลประทาน การแก้ปัญหาสินค้าเกษตรตกต่ำ การวิจัยและพัฒนาการเกษตร การจัดหาที่ดินทำกิน เป็นต้น และจำแนกประเด็นคำถาม/ข้ออภิปราย/ข้อสังเกตของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นรายบุคคล

4) การชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี/คณะอนุกรรมาธิการฯ ที่เกี่ยวข้อง

(1) ทำหนังสือถึงหัวหน้าหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้จัดส่งข้อมูลประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประมวลสรุปเป็นภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิ ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ผลการใช้จ่ายเงิน แผนการงานที่สำคัญ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข เป็นต้น

ดำเนินการในภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปพร้อมกับหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯที่เกี่ยวข้องกำหนด อาทิ การจัดทำข้อมูลรายละเอียดงบประมาณด้านสิ่งก่อสร้าง จัดซื้อครุภัณฑ์ ด้านงานประชาสัมพันธ์ ด้านการฝึกอบรมต่างๆ เป็นต้น

(2) ทำหนังสือเสนอปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาลงนาม และหนังสือเรียนประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เพื่อจัดส่งเอกสารตามข้อ (1) ให้คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ

(3) จัดทำข้อมูลในภาพรวมที่สำคัญเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิต ในรูปแบบ Power Point เตรียมนำเสนอต่อคณะกรรมาธิการฯ

เนื่องจากเป็นข้อกำหนดของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ที่กำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้นำเสนอแผนงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วยตนเอง สำหรับงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการเรื่องการพัฒนาศักยภาพการผลิตสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเจ้าภาพหลักเป็นผู้นำเสนอแผนงาน จึงต้องมีการซักซ้อมทำความเข้าใจข้อมูลให้ชัดเจนก่อนนำเสนอภายในเวลาที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ กำหนด

(4) ประสานผู้บริหารระดับสูงทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าร่วมการชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตามเวลาที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ กำหนด

ข้อกำหนดของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ที่กำหนดให้การชี้แจงงบประมาณในภาพรวมกระทรวง ต้องมีผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม โดยส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร จึงต้องคอยประสานถามข้อมูลลำดับการพิจารณาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จากเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่มีกำหนดระยะเวลาในการซักถามของคณะกรรมาธิการฯ ซึ่งเมื่อใกล้ถึงวาระพิจารณางบประมาณ เจ้าหน้าที่ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร จะประสานแจ้งหน่วยงานเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เตรียมเข้าร่วมประชุมพร้อมปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมให้ข้อมูลกรณีมีคำถามที่เกี่ยวข้อง

(5) จดประเด็นคำถามทั้งในภาพรวม และรายหน่วยงาน ที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ซักถาม พร้อมทั้งจัดทำสรุปประเด็นดังกล่าว เสนอปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อตอบคำถาม/ข้อชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ

ในการประชุมชี้แจงของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ อนุญาตให้เข้าห้องประชุมได้เฉพาะผู้บริหารระดับสูง (ทีมงานส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ปฏิบัติงานอยู่หน้าห้องประชุม) เมื่อได้ประเด็นคำถามหรือข้ออภิปรายแล้วรีบจัดทำประเด็นคำตอบที่เตรียมมาเสนอผู้บริหาร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พิจารณาก่อนเสนอปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เตรียมตอบ/ชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ (ขณะกำลังประชุม) กรณีที่ไม่สามารถหาคำตอบได้จากข้อมูลที่เตรียมมา จะจดประเด็นคำถาม/ข้ออภิปรายส่งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานเจ้าของเรื่องจัดทำประเด็นคำตอบต่อไป

(6) เมื่อสิ้นสุดการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร จะประมวลสรุปในภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอปลัดและนำเสนอที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงฯ เพื่อทราบและมอบหมายหน่วยงานดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

งานนี้เป็นการรวบรวม/ประมวลคำถาม/ข้ออภิปรายที่ได้จากที่ประชุมคณะกรรมาธิการฯ ในข้อ (5) มาจัดทำเป็นเอกสาร ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วยการประมวลในภาพรวมของการประชุมคณะกรรมาธิการฯ จำแนกประเด็นคำถาม/ข้ออภิปราย/ข้อสังเกต ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการสร้างและการปรับปรุงแหล่งน้ำชลประทาน การแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรตกต่ำ การวิจัยและพัฒนาการเกษตร การจัดหาที่ดินทำกิน และจำแนกประเด็นคำถาม/ข้ออภิปราย/ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

สำหรับการประชุมในคณะอนุกรรมาธิการฯ ที่แต่ละหน่วยงาน ต้องไปชี้แจงรายละเอียดด้วยตนเองนั้น ในส่วนของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อาจจะติดตามเข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์หรือติดตามข้อมูล เพื่อนำมาสรุปเป็นภาพรวมต่อไป

5) วาระที่ 2 และ 3 ขั้นพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เป็นรายมาตราของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(1) ประสานหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงงบประมาณตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ/คณะอนุกรรมาธิการฯ จะพิจารณา และจัดทำเอกสารประกอบการชี้แจงงบประมาณ เสนอผู้บริหารระดับสูงพิจารณา และใช้เป็นข้อมูลประกอบการชี้แจงต่อสภาผู้แทนราษฎร

(2) จดประเด็นคำถาม/ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่ละคนได้ซักถาม/ให้ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงาน/โครงการและงบประมาณ ทั้งในภาพรวมและรายหน่วยงาน

(3) เมื่อสิ้นสุดการพิจารณา จะประมวลสรุปคำถามหรือข้อสังเกตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอผู้บริหารระดับสูงฯ พิจารณาและมอบหมายหน่วยงานดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อไป

ภาพที่ 4 การปฏิบัติในขั้นตอนการชี้แจงงบประมาณต่อรัฐสภา

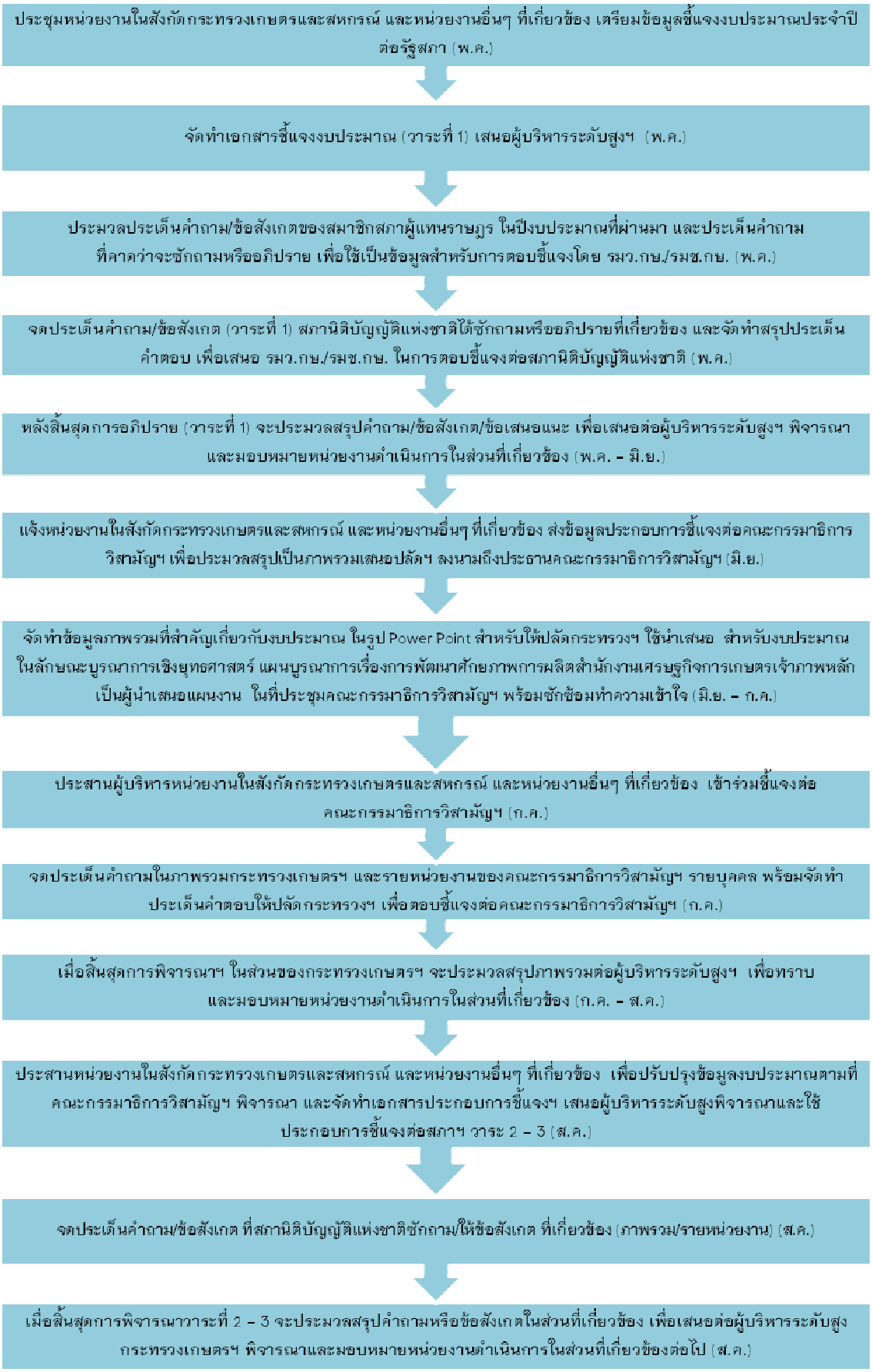

4.4.4 การดำเนินงานหลังจากรัฐสภาให้ความเห็นชอบ

1) ประสานงานและปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณครั้งสุดท้ายตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับจัดสรรเพื่อประมวลเป็นภาพรวมเสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนแผนงานและงบประมาณ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร จะดำเนินการร่างหนังสืองบประมาณโดยสังเขป และแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประสานและ/หรือจัดประชุมหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อร่วมกันพิจารณาให้ข้อเสนอแนะสาระสำคัญในร่างหนังสือฯ

3) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหนังสืองบประมาณโดยสังเขปและแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามมติที่ประชุม จัดส่งสำนักพิมพ์ และนำเสนอผู้บริหารระดับสูง เพื่อใช้ในการติดตามผลการปฏิบัติงาน และเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาพที่ 5 การปฏิบัติงานในขั้นตอนการดำเนินงานหลังจากรัฐสภาให้ความเห็นชอบ

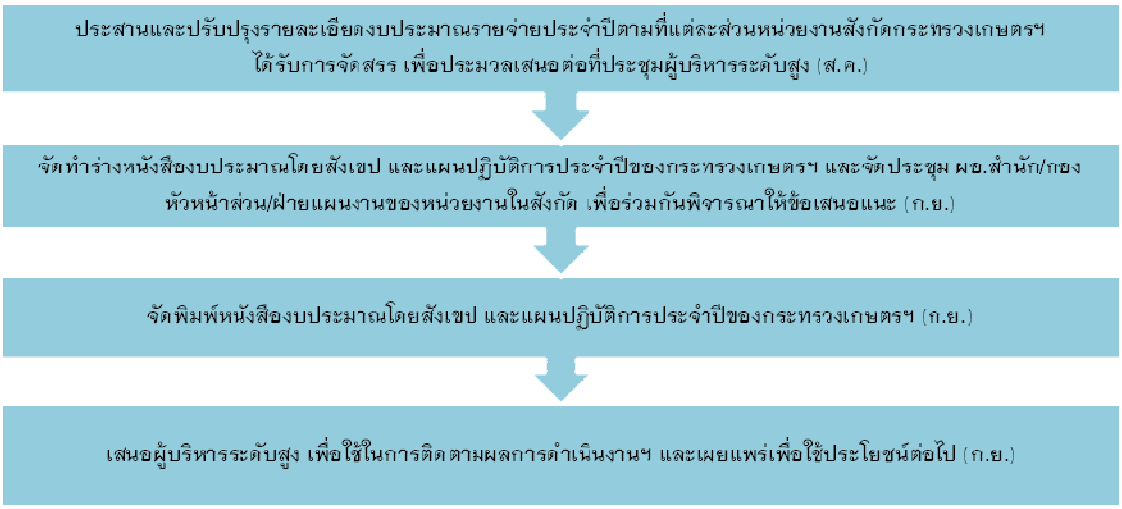

ต่อจากนี้จะเตรียมปฏิบัติงานในขั้นตอนที่ 1 และดำเนินการไปจนถึงขั้นตอนที่ 4 และจะปฏิบัติงานไปตามขั้นตอนเป็นวงจรแบบนี้ไปทุกปี ซึ่งเมื่อประมวลขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในรอบปีงบประมาณจะได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ประมวลขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ

4.3 วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณนั้น ได้กำหนดการติดตามการดำเนินงานดังกล่าวตามปีงบประมาณ กล่าวคือ ก่อนการเริ่มต้นปีงบประมาณจะมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันจัดทำตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลประมาณเดือนกันยายน และเดือนมีนาคมของแต่ละปี และเมื่อที่ประชุมมีความเห็นชอบตกลงร่วมกันในตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติของแต่ละบุคคลแล้วนั้น จะมีการลงนามในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล และมีการติดตามรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคมและเดือนกันยายนของทุกปี

ดังเช่นตัวอย่างมีการจัดทำตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่วนแผนงานและงบประมาณดังนี้

ตัวชี้วัด 1. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ..... ของหน่วยงาน

2. ระดับความสำเร็จของการจัดทำข้อมูล/เอกสาร ชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. .... ของหน่วยงาน

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดที่กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนตามผลการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน	คะแนนที่ได้
● ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอข้อมูล	1
● ประมวล วิเคราะห์ สรุปข้อมูลในส่วนที่รับผิดชอบ	2
● นำส่งข้อมูลที่ประมวล วิเคราะห์ ที่ถูกต้องให้กลุ่มอำนวยการหลังจากได้รับข้อมูลภายใน 2 วัน	3
● ส่งข้อมูลที่ประมวล วิเคราะห์ ที่ถูกต้องให้กลุ่มอำนวยการหลังจากได้รับข้อมูลก่อนกำหนดตามแผน	4
● ส่งข้อมูลที่ถูกต้องก่อนกำหนดตามแผน มากว่า 1 วัน	5

ซึ่งสามารถแสดงขั้นตอนการติดตามและประเมินผลการทำงานได้ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลการทำงาน

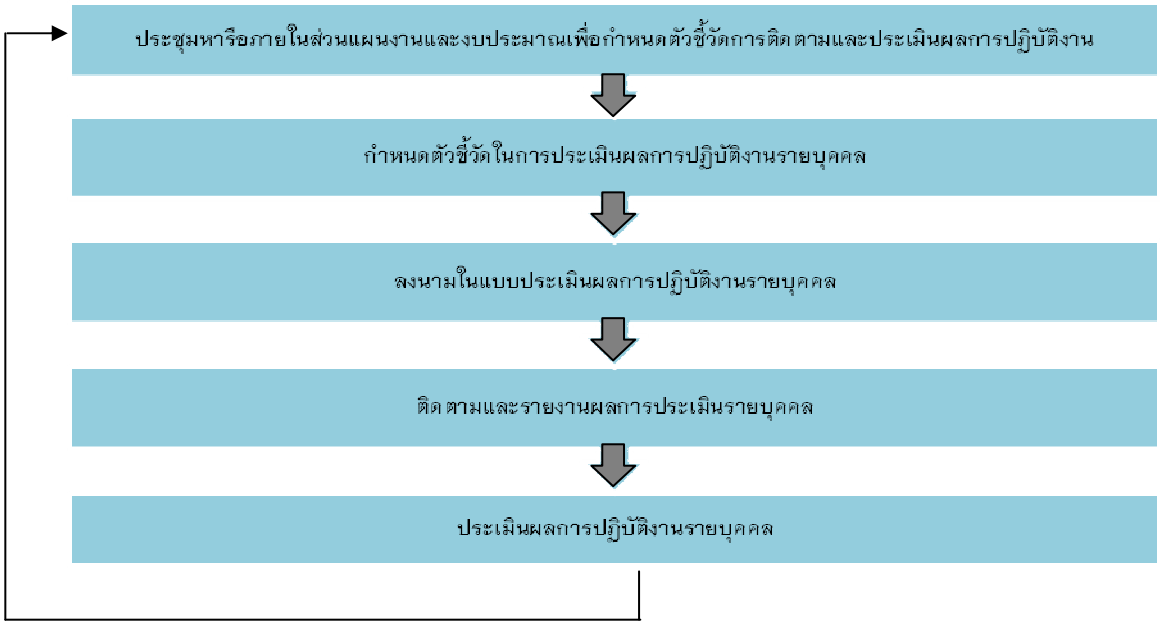

บทที่ 5
ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขและพัฒนางาน

5.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

จำแนกปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขและพัฒนางาน ตามกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณ ออกเป็น 4 ด้าน คือ

5.1.1 การเตรียมจัดทำงบประมาณ

1) ขาดการใช้ข้อมูลรายละเอียดด้านต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อใช้ประกอบการเตรียมจัดทำงบประมาณ เพื่อให้งบประมาณที่จัดทำขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตรในภาพรวมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจำเป็นต้องมีการพิจารณาเปรียบเทียบ ข้อดี ข้อเสีย ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม

2) มีความซ้ำซ้อนของกิจกรรมในบางผลผลิต หรือบางโครงการ ซึ่งเกิดจากการขยายการดำเนินงานของส่วนราชการ โดยขาดการประสานงาน ไม่มีการบูรณาการในระดับต่างๆ อาทิ การจัดฝึกอบรมเกษตรกรซ้ำรายเดิมจากส่วนราชการหลายๆ แห่ง

3) โครงสร้างแผนงาน โครงการ บางเรื่องยังขาดความถูกต้อง สมบูรณ์ หรือไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากใช้โครงสร้างแผนงาน โครงการเดิม ซึ่งไม่เหมาะกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ

5.1.2 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1) ส่วนราชการขอตั้งงบประมาณประจำปีโดยขาดแนวทางที่ถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือนโยบายของรัฐบาล ทำให้การใช้งบประมาณเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2) ขาดการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณ หรือมีการขอตั้งงบประมาณเผื่อสำหรับการพิจารณาปรับลด มีผลให้วงเงินงบประมาณที่ขอตั้งสูงเกินความจำเป็น ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาปรับลดคำขอตั้งงบประมาณที่เกินความจำเป็นเหล่านั้น

3) การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยังไม่เน้นการวิเคราะห์งบประมาณในลักษณะโครงสร้างหรือแผนงาน ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ที่พิจารณาในด้าน Inputs เพื่อให้ได้ Outputs และ Outcome ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายและวัตถุประสงค์ได้ถูกต้องมากกว่า

4) การกำหนดเงื่อนไขเวลาหรือปฏิทินงบประมาณประจำปีมีระยะเวลาจำกัด ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวม วิเคราะห์เหตุผล ความจำเป็น ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

5) ความล่าช้าในการประมวลคำขอตั้งงบประมาณจากหน่วยงานในระดับต่างๆ ตั้งแต่หน่วยงานในพื้นที่ส่งคำขอตั้งงบประมาณให้กองแผนงานของแต่ละส่วนราชการล่าช้า หรือขาดความสมบูรณ์ ทำให้แต่ละส่วนราชการส่งข้อมูลเพื่อนำมาประมวลในภาพรวมของกระทรวงล่าช้า

6) การดำเนินงานตามนโยบายโดยเร่งด่วนในบางกรณี อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการจัดทำงบประมาณ เนื่องจากข้อจำกัดด้านระยะเวลา ทำให้ขาดการพิจารณา ตรวจสอบโดยละเอียดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.1.3 การเตรียมชี้แจงงบประมาณต่อรัฐสภา

1) รูปแบบการติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐสภาต่อรัฐบาล รัฐบาลต่อสำนักงบประมาณและสำนักงบประมาณต่อกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ยังขาดความชัดเจนแน่นอน การตรวจสอบข้อมูลต่างๆ มักมีลักษณะเป็นการติดต่อประสานเป็นการภายในเฉพาะเรื่องนั้น ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดได้

2) การที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในแต่ละขั้นตอนได้ บางครั้งทำให้ผู้ที่มีหน้าที่ในการชี้แจงติดภารกิจที่จำเป็นเร่งด่วน ซึ่งทำให้การชี้แจงติดขัด

5.1.4 การดำเนินงานหลังจากรัฐสภาให้ความเห็นชอบ

1) มีการขอโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งทำให้เสียเวลาในการดำเนินงาน เนื่องจากขาดการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจนในการของบประมาณครั้งแรกของหน่วยงาน ทำให้เมื่อได้รับงบประมาณแล้ว ไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือเกิดความล่าช้าในการใช้งบประมาณ

2) มีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้การทำงานไม่สามารถยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม หรือมีการเปลี่ยนแปลงในกฎระเบียบดังกล่าว ทำให้เกิดความล่าช้า

5.2 แนวทางแก้ไข

5.2.1 การเตรียมจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1) การจัดเตรียมงบประมาณที่ถูกต้อง คือ ต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองของกระทรวง สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของกระทรวงก่อน จึงรวบรวมส่งไปสำนักงบประมาณในลักษณะรายกระทรวง แต่ปัจจุบันมิได้ปฏิบัติในลักษณะเช่นนั้น

2) การจัดเตรียมงบประมาณเพื่อให้สมบูรณ์และสะดวกต่อการพิจารณา จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกด้าน เพื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย และสถานการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมและแม่นยำ ดังนั้นควรหาข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ให้ครบถ้วน และคอยติดตามทุกระยะที่ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอาจจะเป็นรายรายเดือน หรือรายไตรมาส แล้วแต่กรณี

3) โครงสร้างแผนงานควรปรับให้เกิดความสมบูรณ์ ทันต่อสถานภาพปัจจุบัน ส่วนใดที่ดำเนินการไปแล้วควรปรับลด หรือตัดออกจากแผนงาน หรือถ้ามีหลายระยะ/งานดำเนินการควรทำขั้นตอนให้ชัดเจน

5.2.2 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1) ควรมีการพิจารณาขอบเขตของงานว่า ควรจะลดหรือยุบเลิกงาน/กิจกรรมที่ไม่มีความจำเป็นในผลผลิต โครงการ นั้นๆ ต่อไปแล้ว

2) กระทรวงควรเข้มงวดให้ส่วนราชการที่ขอตั้งงบประมาณประจำปี โดยจัดลำดับความสำคัญของงาน/โครงการ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และแนวทางที่สำนักงบประมาณแจ้งมา เพื่อให้ง่ายและรวดเร็วต่อการปรับลดในการพิจารณางบประมาณ นอกจากนั้น

หน่วยงานในระดับกอง / สำนัก ของแต่ละส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการวิเคราะห์ กลั่นกรองงบประมาณ ควรได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหาร เพื่อให้ทำหน้าที่วิเคราะห์กลั่นกรองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้สามารถกลั่นกรองงบประมาณ ที่ซ้ำซ้อน ขาดความจำเป็นในชั้นแรกได้เป็นอย่างดี

3) ควรเน้นการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามลักษณะโครงการและแผนงานตามระบบ และองค์ประกอบของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งพิจารณาถึงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ (Inputs) เพื่อให้ได้ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายและวัตถุประสงค์ ดังนั้น เงื่อนไขเวลาหรือปฏิทินงบประมาณประจำปีที่มีระยะเวลาจำกัด จำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้งเร่งรัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความจำกัดของระยะเวลา

4) การจัดเตรียมงบประมาณในลักษณะนำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่องให้นานกว่าหนึ่งปีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดภาระในการจัดเตรียมงบประมาณทุกๆ ปี

5) ควรประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของตัวเลขงบประมาณต่างๆ

5.2.3 การชี้แจงงบประมาณต่อรัฐสภา

1) ควรสร้างกลไกการติดต่อสื่อสาร และการประสานงานในเรื่องงบประมาณระหว่างสำนักงบประมาณ กระทรวง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ให้มีประสิทธิภาพและสามารถขจัดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นจากการได้รับข้อมูลหรือรายละเอียดที่ไม่ถูกต้องให้หมดไป

2) ส่วนราชการต่างๆ มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการประสานงานเพื่อชี้แจงงบประมาณ รวมทั้งศูนย์ประสานงานที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติงาน

3) ส่วนราชการต่างๆ จัดเตรียมฐานข้อมูลการชี้แจงงบประมาณอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สะดวกในการซักถามและชี้แจง

5.2.4 การดำเนินงานหลังจากรัฐสภาให้ความเห็นชอบ

1) ควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์เชิงบูรณาการในระดับกระทรวง โดยส่วนราชการต่างๆ ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อดำเนินภารกิจที่ต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นแผนระยะปานกลางมีการกำหนดเป้าหมายในการให้บริการ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ผลผลิต กิจกรรมหลัก ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดผู้รับผิดชอบความสำเร็จในแต่ละระดับของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถติดตามประเมินผลงานและการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินผลการบรรลุยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณ กลยุทธ์และเป้าหมายการให้บริการ การติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน โดยมีระบบการรายงานที่สม่ำเสมอต่อเนื่อง สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในปัจจุบันและนำมาเป็นแนวทางในการขอรับการจัดสรร งบประมาณในปีต่อๆ ไป

3) การวิเคราะห์กิจกรรมเพื่อลดความซ้ำซ้อน ขั้นตอนการทำงาน หรือยกเลิกบางกิจกรรม เพื่อลดต้นทุนในกระบวนการบริการ/ผลผลิต ที่ไม่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อภารกิจของหน่วยงาน โดยที่ผู้รับบริการยังคงมีความพึงพอใจในคุณภาพของการได้รับบริการดังเดิม

5.3 แนวทางพัฒนางาน

5.3.1 การจัดทำงบประมาณ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเหมือนกันทุกปี สามารถเตรียมการปฏิบัติงานล่วงหน้าได้ จะช่วยให้มีความคล่องตัว และเกิดความละเอียด รอบคอบในแต่ละขั้นตอน

5.3.2 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณจะต้องมีทัศนคติวิจารณญาณที่ดี มีความรู้รอบตัวในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณางบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นควรเป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้างรับความคิดเห็นทุกฝ่าย มีมนุษย์สัมพันธ์ เพื่อง่ายต่อการประสานงานและนำข้อมูลมาใช้ในการพิจารณางบประมาณให้ละเอียดรอบคอบสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี

5.3.3 ควรจัดหาวิทยากรที่มีศักยภาพและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้กับเจ้าหน้าที่ในทุกระดับทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยจัดอบรม หรือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินงานในปีงบประมาณต่อๆไปเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ